

**СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ ФОРМИРАНЕ РЕШЕЊЕМ ДИРЕКТОРА
ПЕДАГОШКОГ ЗАВОДА ВОЈВОДИНЕ
(број Решења: 1206/08.11.2018. године)**

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Ликовна култура, уџбеник за пети разред основне школе на русинском језику*, ауторке Сање Филиповић, издавача „Klett“, Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник *Ликовна култура, уџбеник за пети разред основне школе* превод истог аутора, одштампаног на српском језику, издавача „Klett“, Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу решењем број: 650-02-00098/2018-07.

Уџбеник обухвата пет тематских целина: *Увод у ликовну културу, Линија, Облик, Ритам, Визуелно споразумевање.*

**ОЦЕНА ДА ЈЕ РУКОПИС ПРЕВОДА УЏБЕНИКА УСКЛАЂЕН СА СТАНДАРДИМА
КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА**

Анализиран је **Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.**

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

- прва страна корица – део текста на корицама није уједначен са текстом издања на српским језику (разред је написан словима а не редним бројем);
- на унутрашњој страни корица – недостаје превод упутства за активацију е-издања на русинском језику;
- страна 2 – недостаје превод у вези штампе, тиража, решења о одобрењу уџбеника итд.;
- страна 4 – неусаглашеност текста садржаја са основним текстом у уџбенику на 72. и 76. страни (усагласити текст садржаја са основним текстом);
- страна 10 – наслов задатка је написан великим словима – уједначити наслов са осталим насловима у уџбенику (прво почетно велико слово), као у српском издању;
- страна 11 – реч **културно** је у тексту је непотребно затамњена и одвојена размаком, цртицом и размаком од речи историйне. Скинути затамњење и реч културно спојити са речју историйне са кратком цртицом без размака између (културно-историйне);
- на странама 24, 42, 45, 48, 51, 58, 104, 105, – електронски су неправилно растављене речи са комбинованим знаком **дз** – ме**д**-зи/треба: ме-**дзи**; поход**д**-зиц/треба: пох**о**-**дзиц**; нах**о**д-зи/треба: нах**о**-**дзи**; вод**д**-зели/треба: во-**дзели**; вид**д**-зиц/треба: ви-**дзиц**; итд.;
- уочене су коректорске грешке:
 - страна 37 – квад**ар**/квад**ер**,
 - стране 46, 73 – уједначити име Хуан са Гуан;
 - страна 79 – годину 2001. исправити у 2011.

- страна 80, 83, – уједначити појам тридимензионални/тродимензионални у целом уџбенику;
- страна 92 – наслов ИЛУСТРОВАНИ ПРИПОВЕДКИ И СХАДЗКИ уједначити са текстом у садржају: ИЛУСТРОВАНЕ ПРИПОВЕДКИ И СХАДЗКИ;
- страна 93 – туш/туш;
- страна 97, 103 – уједначити појам акведукт/аквадукт у целом уџбенику;
- страна 102 – **абстракција, абстрактне у уметносци** (додати и у речи уметносци);
- страна 105 – у објашњењу речи **портрет** између речи технікама материялами недостаје везник и (технікама и материялами)
- страна 107 – иза појма **урбане** ставити дужу цртицу
- страна 109 – исправити реч: Топлице у Топлици;
- страна 109 – исправити реч: Вршац у Вершец;
- уочене речи или реченице које недостају у тексту:
 - страна 39 – *Вельки дзвери Києва, (сценографија)*, Василий Кандински, 1928.
 - страна 45 – **Одношене медзи велькосцами** формох представя одношене єдного елемента спрам велькосци другог. У просторе можеме замерковац розличне одношене велькосци формох, односно єдней целосци спрам другей.
 - страна 46 – *Музикант з лауту*, Генрик Мартенс Сорґ, 1661.
 - страна 51 – *Шветлосни амбиєнт Мрежа*, Коломан Новак, 1967.
 - страна 76 – Викресани орнамент на катедрали у Тодиу у Италији;
 - страна 90 – у другом горњем пасусу поред речи даяки недостаје реч индустријни ... (даяки индустријни продукт и подобне);
 - страна 92 – у првом пасусу после речи дополнює, убацити реч дочарює.;
 - страна 100 – између речи приповедку особох недостаје слово о (приповедку о особох);
- уочене речи и реченице које су неправилно истакнуте или нису истакнуте:
 - страна 40 – затамнити реч поверхносци;
 - страна 45 – речи Ношач копиј – написати искошено, без затемњења;
 - страна 53 – искошен текст Малярски штафелай – написати обичним словима, као у српском уџбенику,
 - страна 62 – затамнити кључну реч фараон;
 - стране 71, 74, 76, 77, 79, 87, – затамнити наслове (болд) као у српском језику;
 - страна 79 – затамнити реч спонтане;
 - страна 81 – у другом пасусу слово погрешно је затамњено слово у;
 - страна 86 – искошен подпис написати обично (видети српски уџбеник);
 - страна 95 – нису затамњене речи на крају другог пасуса: дигиталну фотографию;
- уочени знаци интерпункције који недостају у тексту:
 - страна 51 – тачка после текста у другој колони, у средини;
 - страна 52 – тачка после првог пасуса;
 - страна 65 – тачка после текста у трећем пасусу;
 - страна 73 – тачка у подпису ... Марсел Дишан, 1912.
 - страна 76 – зарез после **вегетабилни** (приказ рошлінох).
 - страна 76 – тачка после текста **антропоморфни** (приказ людскеј фигури);

– страна 94 – тачка после речи на подлогу;

- страна 51 – у првом пасусу реч природне зјавене заменити речју физичне зјавене.
- страна 58 – у првом пасусу реч: предметох заменити речју материялох.
- страна 66 – у уоквиреном тексту заменити реч Греческа уметносц са речју Греческа цивилизација,
- страна 70 – у мапи појмова реч ОРНАМЕНТ – заменити са речју РИТЕМ; избацити реч РИТЕМ – из суседног оквира заједно са цртицом (видети српски уџбеник на страни 70.);
- страна 108 – заменити реч Спомин са речју Памятна;
- страна 111 – превести речи Радосно детињство у Радосне дзецинство;
- задња страна корица – недостаје превод.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси томе да градиво буде разумљиво ученицима којима је намењено.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је **испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.**

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ РУКОПИС ПРЕВОДА УЏБЕНИКА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 40. ЗАКОНА О УЏБЕНИЦИМА („Сл. гласник РС“, бр. 27/2018)

Након пажљивог оцењивања, закључује се да је садржај рукописа превода уџбеника ***Ликовна култура, уџбеник за пети разред основне школе на русинском језику***, непромењен у односу на уџбеник на српском језику.

Напред наведени недостаци могу се лако исправити, те није потребно поново достављати рукопис превода на преглед.

Стручна комисија Педагошког завода Војводине у саставу: